

Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika, na osnovi člana V stav 4. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini i člana 39. stav 1. Poslovnika o radu Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika, na sjednici održanoj od 25. do 29. aprila 2013. godine, donijela je

O D L U K U

I

Historijsko područje – Nekropolja sa stećcima na lokalitetu Crkvina u Bjelosavljevićima, općina Sokolac, proglašava se nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine (u dalnjem tekstu: nacionalni spomenik).

Nacionalni spomenik čini nekropolja sa 360 stećaka i ostaci temelja crkve.

Nacionalni spomenik se nalazi na prostoru označenom kao k.č. 522/2, 524/2, 525/2, 526/2, 539, 540, 541, 542 i 543, posjedovni list broj 247/1, z.k. uložak broj 218, k.o. Bjelosavljevići, općina Sokolac, Republika Srpska, Bosna i Hercegovina.

Na nacionalni spomenik primjenjuju se mjere zaštite utvrđene Zakonom o provođenju odluka Komisije za zaštitu nacionalnih spomenika, ustanovljene prema Aneksu 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini (“Službeni glasnik Republike Srpske”, br. 9/02, 70/06 i 64/08).

II

Vlada Republike Srpske dužna je osigurati pravne, naučne, tehničke, administrativne i finansijske mjere za zaštitu, konzervaciju i prezentaciju nacionalnog spomenika.

Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika (u dalnjem tekstu: Komisija) utvrdit će tehničke uvjete i osigurati finansijska sredstva za izradu i postavljanje informacione ploče sa osnovnim podacima o spomeniku i odluci o proglašenju dobra nacionalnim spomenikom.

III

U cilju trajne zaštite nacionalnog spomenika, na prostoru definiranom u tački I stav 3. ove odluke utvrđuje se sljedeće:

I stepen zaštite obuhvata k.č. br. 540 i 541. U tom prostoru utvrđuju se sljedeće mjere zaštite:

- dopušteni su isključivo istraživački i konzervatorsko-restauratorski radovi, radovi na tekućem održavanju, uključujući i one radove koji imaju za cilj prezentaciju spomenika, uz odobrenje ministarstva nadležnog za prostorno uređenje u Republici Srpskoj (u dalnjem tekstu: nadležno ministarstvo) i stručni nadzor nadležne službe zaštite naslijeđa na nivou Republike Srpske (u dalnjem tekstu: nadležna služba zaštite);

- dopuštena je rekonstrukcija crkve i ponovna uspostava njene funkcije, ali ne na pronađenim temeljima koje treba na odgovarajući način prezentirati, već izvan centralne zone, gdje nema arheoloških nalaza;

- radovi na uređenju lokaliteta i radovi na saniranju oštećenja dopušteni su isključivo uz prethodno izrađen plan sanacije, restauracije i konzervacije, odobrenje nadležnog ministarstva i nadzor nadležne službe zaštite;
- nije dopušteno pomjeranje nadgrobnika sa grobova na bilo koju drugu lokaciju;
  - nije dopušteno čišćenje stećaka od lišaja i mahovine kao ni patine;
  - izuzetno od prethodne alineje, dopušteno je čišćenje stećaka i nišana u slučaju da je ono neophodno za istraživanje epigrafskih ili dekorativnih elemenata stećka i nišana, uz prethodno izrađen elaborat i odobrenje nadležnog ministarstva. Elaborat treba biti zasnovan na biološkim, hemijskim, fizičkim i drugim analizama za koje konzervator utvrdi da su neophodne, te sadržavati odgovarajuće konzervatorske mjere i procjenu utjecaja načina čišćenja na kamen;
  - područje predstavlja arheološki lokalitet, pa je prilikom obavljanja arheoloških istražnih radova obavezno osigurati prisustvo arheologa;
  - prostor spomenika bit će otvoren i dostupan javnosti, a može se koristiti u edukativne i kulturne svrhe;
    - zabranjeno je odlaganje svih vrsta otpada;
    - prije dalnjih arheoloških istraživanja, potrebno je sanirati sva oštećenja na lokalitetu nastala uslijed raskopavanja i konzervirati nalaze;
    - osigurati sistematsko arheološko istraživanje područja i konzerviranje i odgovarajuću prezentaciju svih arheoloških ostataka in situ;
    - izvršiti evidentiranje, konzerviranje i prezentiranje na odgovarajući način svog pokretnog arheološkog materijala;
    - dostaviti izvještaj Komisiji nakon završenih cjelovitih arheoloških iskopavanja na osnovu kojih će ova odluka po potrebi biti dopunjena.

II stepen zaštite obuhvata k.č. br. 522/2, 524/2, 525/2, 526/2, 539, 542 i 543.

U tom prostoru utvrđuju se sljedeće mjere zaštite:

- dopušteno je obavljanje radova na infrastrukturi, uz odobrenje nadležnog ministarstva i stručno mišljenje nadležne službe zaštite;
- dopuštena je izgradnja sakralnog objekta, ukoliko se dokaže ranije postojanje hrama na spomenutim zemljишnim parcelama;
- izgradnja novog hrama ne smije ni na koji način ugroziti kulturno-historijske vrijednosti na lokalitetu;
- nije dopušteno odlaganje otpada.

Vlada Republike Srpske dužna je posebno da osigura provođenje sljedećih mjera zaštite:

- izradu geodetskog snimka postojećeg stanja nacionalnog spomenika;
- izradu Projekta sanacije, restauracije i konzervacije nacionalnog spomenika, sa izradom preliminarnog snimka postojećeg stanja, kojim će se utvrditi vrsta i stepen ugroženosti lokaliteta te oštećenja na spomenicima;
- izradu programa redovnog održavanja spomenika.

IV

Svi pokretni nalazi, koji u toku arheološkog istraživanja budu nađeni, bit će pohranjeni u najbližem muzeju koji ispunjava kadrovske, materijalne i tehničke uvjete ili u Zemaljskom muzeju Bosne i Hercegovine u Sarajevu, obrađeni i prezentirani na odgovarajući način.

Izuzetno od stava 1. ove tačke, u periodu do ponovnog otvaranja Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, a u slučaju da najbliži muzej ne ispunjava kadrovske,

materijalne i tehničke uvjete, nosioci arheoloških istraživanja dužni su da podnesu pisani zahtjev Komisiji da odredi instituciju u kojoj će arheološki nalazi biti privremeno pohranjeni.

Sav pokretni i nepokretni arheološki materijal koji bude nađen u toku arheoloških istraživanja neophodno je stručno obraditi.

Arheolog – voditelj arheoloških istraživanja dužan je nakon izvršenih arheoloških radova podnijeti izvještaj Komisiji i instituciji koja je obavila istraživanja.

Arheolog – voditelj arheoloških istraživanja mora imati na raspolaganju sav pronađeni pokretni i nepokretni arheološki materijal dok traje istraživanje i dok ne završi izvještaj, a najduže za period od tri godine.

Paralelno s izvođenjem arheoloških istraživanja, neophodna je sukcesivna konzervacija nepokretnih nalaza na lokalitetu i konzervacija pokretnog arheološkog materijala i njegovo pohranjivanje u odgovarajuće prostore (depoe).

Nakon dostavljanja izvještaja o provedenom istraživanju, Komisija će utvrditi pokretne nalaze na koje će biti primjenjivane mjere zaštite koje Komisija utvrđuje.

Iznošenje pokretnih nalaza iz stava 1. ove tačke iz Bosne i Hercegovine nije dopušteno.

Izuzetno od odredbe stava 8. ove tačke, ukoliko voditelj istraživanja utvrdi da je neophodna obrada nekog nalaza van zemlje, dokaze o tome prezentirat će Komisiji, koja može dopustiti privremeno iznošenje nalaza iz zemlje pod detaljno utvrđenim uvjetima njegovog iznošenja, postupanja s njim u toku boravka van zemlje i njegovog povratka u Bosnu i Hercegovinu.

V

Stavljaju se van snage svi provedbeni i razvojni prostorno-planski spisi u dijelu u kome su u suprotnosti sa odredbama ove odluke.

VI

Svako, a posebno nadležni organi Republike Srpske, gradske i općinske službe suzdržat će se od poduzimanja bilo kakvih radnji koje mogu oštetiti nacionalni spomenik ili dovesti u pitanje njegovu zaštitu.

VII

Ova odluka dostavit će se Vladi Republike Srpske, nadležnom ministarstvu, nadležnoj službi zaštite i općinskom organu uprave nadležnom za poslove urbanizma i kataстра, radi provedbe mjera utvrđenih u tač. II - VI ove odluke te nadležnom općinskom sudu radi upisa u zemljišne knjige.

VIII

Sastavni dio ove odluke je obrazloženje sa pratećom dokumentacijom, koje je dostupno na uvid zainteresiranim licima u prostorijama i na web stranici Komisije (<http://www.kons.gov.ba>).

IX

Prema članu V stav 4. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i

Hercegovini, odluke Komisije su konačne.

X

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u «Službenom glasniku BiH».

Ovu odluku Komisija je donijela u sljedećem sastavu: Zeynep Ahunbay, Martin Cherry, Amra Hadžimuhamedović, Dubravko Lovrenović i Ljiljana Ševo.

Predsjedavajući Komisije

Dubravko Lovrenović

Broj: 05.2-2.3-53/13-13
26. aprila 2013. godine
Sarajevo